

Prínosy pre podniky vyplývajúce z vysokej úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (BOZP) je výhodná pre podnikanie a je aj zákonnou a sociálnou povinnosťou. Podniky oceňujú BOZP, pretože chráni ľudí pred zraneniami alebo chorobami spôsobenými prácou a je zároveň nevyhnutnou súčasťou úspešného podniku.

Prečo je BOZP nevyhnutnou súčasťou dobrého podniku?

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci:

- slúži na vyjadrenie toho, že podnik je sociálne zodpovedný,
- chráni a posilňuje obraz a hodnotu obchodnej značky,
- pomáha maximalizovať produktivitu zamestnancov,
- posilňuje oddanosť zamestnancov vo vzťahu k podniku,
- vytvára konkurencieschopnejšiu, zdravšiu pracovnú silu,
- znižuje náklady a zabraňuje narušeniu pracovného procesu,
- umožňuje podnikom plniť očakávania klientov v oblasti BOZP,
- podnecuje pracovnú silu k dlhšej účasti v aktívnom živote.

Každý podnik môže dosiahnuť významný prínos tým, že investuje do oblasti BOZP. Prostredníctvom jednoduchých zlepšení je možné zvýšiť konkurencieschopnosť, ziskovosť a motiváciu zamestnancov. Zavedenie systému riadenia BOZP poskytuje účinný rámec na prevenciu alebo minimalizáciu úrazov a chorôbnosti.

Hlavné zásady BOZP

- Angažovanosť a iniciatívnosť pri zlepšovaní BOZP
- Účinné politiky a postupy BOZP
- Aktívne programy na hodnotenie rizík
- Vyškolení a kvalifikovaní zamestnanci
- Účinné opatrenia na kontrolu rizík
- Trvalé monitorovanie a kontrola procesov

Aj keď zásady dobrej BOZP platia pre každú organizáciu, komerčné hnacie sily v prípade veľkých a malých organizácií môžu byť značne odlišné.

Veľké organizácie

Dobré spoločnosti už dávno prišli na to, aký význam má ich obraz a povesť.

„Spoločnosti, ktoré dávajú pozor na svoju „trojitú výsledovku“⁽¹⁾, víťazia nad svojimi menej náročnými protivníkmi na burze cenných papierov.“

Od veľkých organizácií sa očakáva, že budú preukazovať stále vyššiu úroveň riadenia a rozvoja organizácie a väčšiu transparentnosť v postupoch predkladania správ. Kombinácia činnosti v trhu riadenej ekonomike spolu so spoločnosťou, ktorá si viac uvedomuje riziká, znamená, že mnohé podniky môžu teraz realizovať významné prínosy z integrácie úrovne BOZP do svojho širšieho modelu podnikania. Patria k nim:

- zlepšenie obrazu, hodnoty obchodnej značky a povesti podniku,
- realizácia záväzkov sociálnej zodpovednosti organizácie,
- zachovanie a zvyšovanie dôvery investorov,
- získanie pozitívneho postoja zúčastnených strán.

„Správna rada uznáva, že úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia vplyva nielen na celkovú výkonnosť skupiny, ale aj na jej hodnotu pre zúčastnené strany. Preto je potrebné, aby výkonní riaditelia a všetci zamestnanci preukázali pozitívny prístup k otázkam týkajúcim sa bezpečnosti a ochrany zdravia.“ Generálny riaditeľ Uniq plc (potravínarsky sektor)

Sociálna zodpovednosť organizácie hodnotí, ako podnikanie dokáže zohľadniť svoje hospodárske, sociálne a environmentálne vplyvy v spôsobe, akým funguje. BOZP môže zohrávať významnú úlohu v tom, ako sa tieto zásady realizujú. Mimoriadne dôležité je:

- zahrnúť BOZP do širších iniciatív riadenia a rozvoja organizácie,
- zabezpečiť, aby sa zmluvní partneri a dodávatelia náležite zaoberali rizikami v oblasti BOZP,
- motivovať skupinovým tlakom iné podniky, aby zlepšovali BOZP.

Produktivita a efektívnosť

Ústredným záväzkom EÚ vyplývajúcim z Lisabonskej stratégie⁽²⁾ je klásť rovnakú dôležitosť na zvyšovanie zamestnanosti i produktivity prostredníctvom väčšej konkurencieschopnosti. Náklady na pracovné úrazy a choroby z povolania v EÚ-15 sa pohybujú od 2,6 % do 3,8 % hrubého národného produktu. Aj

(1) „Triple bottom line“ (trojitá výsledovka) vyjadruje rozšírenú škálu hodnôt a kritérií na meranie organizačnej (a spoločenskej) úspešnosti; hospodárskej, environmentálnej a spoločenskej úspešnosti (http://en.wikipedia.org/wiki/Triple_bottom_line)

(2) Pozri internetovú stránku: (http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/COM2005_024_en.pdf)

zníženie úrazovosti a chorobnosti a prínosy v oblasti výroby a efektívnosti sa dajú dosiahnuť v dôsledku:

- zvyšovania úrovne motivácie, spolupráce a morálky pracovnej sily,
- produktívnejších zamestnancov a efektívnejších pracovných metód,
- znižovania neplánovaných nákladov prostredníctvom efektívneho plánovania kontinuity činností,
- zvyšovania kvality nábora zamestnancov a ich udržania,
- znižovania poistného,
- znižovania potenciálnej účasti v trestnoprávných alebo občianskoprávných sporoch.

Investovaním do dobrej BOZP je možné dosiahnuť návratnosť investícií až do výšky 12:1 (na každé investované 1 EUR zisk vo výške 12 EUR).

„Existuje jasný a priamy vzťah medzi sociálnym správaním organizácie a jej povestou, predajom, obchodnou značkou a skutočnou celkovou hodnotou. Čím je podnik väčší a čím je vyššia hodnota obchodnej značky, tým viac sa tento vzájomný vzťah (a tieto dôsledky) posilňujú“ Leipzig (3)

Malé podniky

Mnohé malé a stredné podniky tiež začínajú rozlišovať medzi nákladmi pri nízkej úrovni BOZP a prínosmi dobrej úrovne, ktoré sú najmarkantnejšie z hľadiska:

- plnenia požiadaviek na BOZP obchodných klientov s cieľom získať a udržať si zmluvy,
- zabránenia narušenia práce a straty dôležitých zamestnancov,
- motivovania zamestnancov a udržania si ich záujmu,
- dostupnosti a prijateľnosti poistného.

Nové a rastúce podniky, ktoré sa snažia o trvalo udržateľný rast a stabilitu podnikania si uvedomujú, ako k tomu môže prispieť ich úroveň BOZP. Je to možné pozorovať najmä z hľadiska uspokojovania požiadaviek klientov v oblasti BOZP.

„Nielenže dokážeme zvyšovať morálku zamestnancov a znižovať chorobnosť, výrazne priaznivo to vplyva aj na udržanie súčasných klientov a pôsobí ako skutočný diferenciatívny faktor pri získavaní nových obchodov a pomáha spoločnosti pri jej raste.“ John Purnell, oblasť riaditeľ, Cougar Automation Ltd.

Skutočnosť, že podniky musia konať zodpovedne, vedie k tomu, že kladú požiadavky aj na svojich dodávateľov. Investovanie do dobrej úrovne BOZP zvyšuje konkurencieschopnosť podniku, čo tiež prispieva k zvyšovaniu potenciálu na udržanie klientov a získavanie nových obchodov.

Produktivita a zamestnanci

Zlá úroveň BOZP má neprimeraný vplyv na malé podniky. Ľudské a obchodné straty v dôsledku smrteľných prípadov na pracovisku, veľkých požiarov alebo publicity na základe súdneho stíhania sú zrejmé. Okolo 60% podnikov, v ktorých dôjde k narušeniu pracovného

procesu na viac ako deväť dní, končí s podnikaním. Podniky s dobrou úrovňou BOZP však môžu zvyšovať produktivitu, a to napríklad:

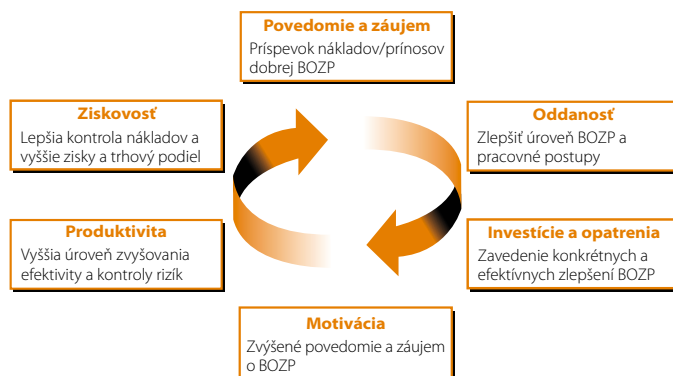
- bezpečnejšími pracovnými metódami, ktoré tiež umožnia, aby sa práca vykonala rýchlejšie a s menším počtom ľudí,
- zníženou mierou úrazovosti, nehôd a chorobnosti – s príkladmi, keď sa práceneschopnosť znížila na polovicu,
- maximalizáciou úrovne získavania, motivácie a udržania kvalifikovaných zamestnancov.

Poistenie

Pre podniky je neprípustné pracovať bez primeraného poistného krytia, avšak poistné sa zvyšuje a stále ťažšie sa získava. Náklady na poistenie zamestnancov kolíšu podľa typu podniku. Sadzby za úradnícku prácu sú nižšie ako 0,5 % objemu miezd, vo výrobnej sfére sú vyššie okolo 5 %. Stavebné činnosti, ako napríklad pokrývačské práce, majú sadzby až do 15 %. V závislosti na poistnom systéme väčšina krajín ponúka značné zvýšenie alebo zníženie týchto „účetných“ sadzieb, čo znamená významné finančné úspory pre tých, čo majú dobrú úroveň a sankcie pre tých, čo majú zlú úroveň BOZP.

Realizácia

Posolstvo je jasné: **dobrá úroveň BOZP je výhodný obchod**. Podniky by mali začleniť BOZP do riadenia podniku a zvyšovať povedomie hlavných riadiacich pracovníkov v rámci organizácie.

Očakávajú vaši zákazníci, investori alebo vaše banky zodpovedný prístup k BOZP zohľadňujúci riadenie rizík? Narušil by pracovný úraz alebo nehoda váš pracovný proces? Poškodila by váš podnik strata jedného alebo viacerých dôležitých zamestnancov? Bolo by pre vás prínosom mať lacnejšie poistenie alebo zvýšenú produktivitu? Ak na niektorú z týchto otázok odpoviete áno, potom BOZP je pravdepodobne hlavným faktorom úspešnosti podnikania vo vašom podniku.

Viac informácií o úrovni BOZP a hospodárskej výkonnosti sa nachádza na internetovej stránke: <http://osha.europa.eu/topics/business/performance>

Viac informácií o úrovni BOZP a hospodárskej výkonnosti na Slovensku sa nachádza na internetovej stránke: <http://sk.osha.europa.eu>

(3) D. Leipziger (2001), *SA8000: The definitive guide to the new social standard*, Financial Times Prentice Hall.